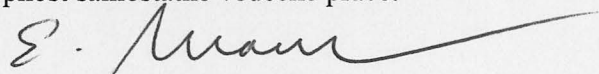

Vyjádření školitele k disertační práci Markéty Seligové „Gott Wolle Geben Gesundheit in Leben, Brot, Geldt, Frieden und Ruh. Endlich dem Himmel derzur.“ Demografické, hospodářské, sociální a rodinné aspekty života venkovských poddaných v 18. století.

M. Seligová si ve své disertační práci vybrala nesnadný úkol sledovat vzájemné souvislosti demografických, hospodářských a sociálních aspektů života venkovského lidu v ranném novověku. Zmíněnou problematiku se rozhodla zkoumat na vzorku obyvatelstva severočeského panství Horní Police na Českolipsku ve druhé polovině 17. a první polovině 18. stol. Pokud jde o metodiku, zvolila pro svůj záměr jeden z modelů mikrohistorické studie, ten, při němž jsou podstatné stránky zkoumaného jevu analyzovány do nejmenších detailů ve vzájemných souvislostech na souboru obyvatelstva jedné vsi, farnosti nebo panství, jaký představují v zahraniční literatuře například známá Schlumbohmova monografie westfálské farnosti Belm, Sabeanova kniha o vsi Nekarshausen nebo Medickova práce o Laichingenu, z nichž také autorka vychází. Širší výpovědní hodnotu takovému postupu dává jednak důsledná komparace, jednak širší kontext. M. Seligová komparuje zjištěná data v rozsáhlé míře s výsledky lokálních studií jiných českých autorů i s daty získanými ze zahraniční literatury, již důkladně využila i v metodickém ohledu. Širší kontext tvoří v našem případě zejména poddanské poměry pobělohorské doby a proces protoindustrializace. Volba místa nebyla náhodná, ale byla dána především dobrou pramennou základnou, jejíž podstatnou složkou jsou sériově dochované poddanské seznamy. Jinak autorka z metodického hlediska volila kombinaci dvou přístupů, klasické strukturální analýzy a postupů historicko-antropologických, v tomto případě především sledování trajektorií vybraných jedinců, dokládajících jejich životní strategie a prozrazujících, jak pestré osudy se mohou skrývat za průměrnými ukazateli demografické statistiky. Je to postup běžně užívaný současnou historickou demografií, například zmíněným J. Schumbohem, ale například také badateli ve Francii i jinde. Je nutno přiznat, že je poněkud náročný na pozornost či trpělivost čtenáře. Dá-li si ale čtenář práci a pozorně přečte celou knihu, zjistí, že daná metoda má rozhodně smysl a vypovídá o určité sociální, resp. kulturní struktuře velmi mnoho, často nezastupitelným způsobem. Je to ovšem metoda mimořádně časově náročná na excerpci a pořádání dat a je myslím třeba ocenit odvahu každého, kdo se touto cestou pustí, což po mém soudu platí i o M. Seligové, která navíc šla v mnoha ohledech cestami zcela neprošlapanými. Vybrané téma sleduje autorka ve třech problémových okruzích. První představují populační poměry, druhou rodina a třetí životní cykly. Zvolená metodika autorce dovoluje sledovat i některé souvislosti, které dosud byly naší vědou pomíjeny, nebo sledovány jen zběžně, jako je vliv geografické mobility a úmrtnosti na populační strukturu, kritické ověření Medickovy teze o specifickém typu protoindustriální sňatkové strategie, mobilita dospívající mládeže v souvislosti s čelední službou a další. Kvantitativní údaje, které autorka v hojné míře předkládá, nejsou nikdy samoučelné, ale vždy jsou jen nástrojem k zodpovězení té či oné závažné otázky. Čtenář by jistě uvítal, kdyby byla ve stejné míře využita i kvalitativní analýza, postavená zejména na bohatém materiálu soudní agendy, stejně jako by uvítal větší využití pozemkových knih. To jsou však maximalistické požadavky, kterým by bylo ve vymezeném čase sotva možno vyjít vstříc, navíc pozemkové knihy hornopolského panství byly již zčásti využity manžely Vojtíškovými, k jejichž studii autorka přihlédla.

Práce M. Seligové prokazuje autorčinu dobrou orientaci v odborné literatuře naší i zahraniční, schopnost vzít si z ní metodické poučení, ale také schopnost samostatně promýšlet dosud nevyzkoušené postupy, dané specifikou českých pramenů. Významně prohlubuje naše znalosti o dějinách demografických struktur a populačního chování, dějin rodiny i životních cyklů. Dokládá u autorky, jak se domnívám, dobrou schopnost samostatné vědecké práce.

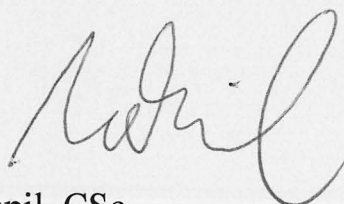
PhDr. Eduard Maur, CSc.

V Praze 28. dubna 2009.

Posudek školitele na disertační práci Dagmary Sieglové THE ROLE OF 'SILENCE' IN CHILD SECOND LANGUAGE INTERACTION (Role „mlčení“ v druhojazyčné interakci dítěte)

Práce je originálním příspěvkem ke zkoumání úlohy neverbálních aspektů dorozumívání. Autorka vychází z hluboké znalosti odborné literatury, a to jak kognitivistické, tak interakcionistické orientace, a demonstruje výhody přístupů vycházejících z analýzy interakcí. Jádrem práce je systematický empirický výzkum. Autorčina zjištění jsou přesvědčivá. Úhrnem konstatuji, že práce splňuje kritéria kladená na disertační práce a je nepochybně vhodným podkladem pro obhajobu.

V Praze 15.5.2007

Doc. PhDr. Jiří Nekvapil, CSc.
školitel